

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Oponent práce

Autor práce: Bc. Ondřej Totzauer

Název tématu: Sada příkladů využití Zoner Photo Studio na ZŠ

Splnění bodů zadání	☒ úplně	☐ částečně	☐ nesplněno
Případný komentář: ---			

	Předmět hodnocení	Nadprůměrné	Průměrné	Podprůměrné
1	Formulace cílů a metodika zpracování práce	☐	☐	☒
2	Logická struktura a členění práce	☐	☐	☒
3	Rozsah a úroveň použitých zdrojů, bibliografické citace (dle platné ČSN ISO), poznámkový aparát	☐	☒	☐
4	Jazyková, stylistická úroveň a formální úprava práce	☐	☐	☒
5	Kvalita zpracování tématu práce	☐	☐	☒
6	Formulace vlastních závěrů, vlastní přínos autora práce	☐	☒	☐
7	Praktická použitelnost příkladů a metodických listů	☐	☐	☒

Doplnění hodnocení, připomínky, dotazy:

Z předložené práce je patrné, že se autor fotografování a úpravě fotografií věnuje na profesionální úrovni a je nepochybně odborníkem. Tato skutečnost se projevila jak pozitivním způsobem (např. v doporučeních v metodických listech), tak bohužel i negativním způsobem (např. v celkové koncepci práce).

Práce vykazuje značný problém s logikou uspořádání. To je do značné míry přizpůsobeno autorově zájmu. První dvě kapitoly, které měly být i dle svých názvů sloučené, představují program spíše po technické stránce jako přehled jeho funkcí a základního ovládání. Na jeho využití ve výuce se jaksi pozapomnělo. To se objevuje až v následující kapitole věnující se porovnání produktů jako nejasně definovaný bod kritéria hodnocení. Správným postupem, dle mého názoru, by mělo být nejprve formulování cílů výuky a následně až představení a porovnání programu. Nemusi totiž nutně platit, že program vyhovující profesionálům musí být vhodný i pro výuku ve školním prostředí. Přitom vhodnost pro výukové účely by měla být prioritní a i samotné představení a porovnání programu by z ní mělo vycházet. V kapitole je program představen nepřehledně a to i díky nedodržení terminologie (např. menu a sekce).

Velmi problematická je kapitola 3 „Porovnání ZONER Photo Studia s vybranými editory pro úpravu fotografie“. Velmi podivný je už samotný výběr programů pro porovnání. Ty jsou vybírány na základě nepopsaného dotazníkového šetření na jedné škole, a jakého ústního dotazování učitelů, jejichž výsledky na rozdíl od dotazníkového šetření nejsou ani v příloze. Výběr je zvolen na základě otázky „Které z uvedených fotoeditorů znáš?“. Ve volbě je uvedeno 5 předvolených možností a možnost jiné, která je vždy podstatně obtížnější na vzpomnutí si, než výčtový seznam. Názvy nejsou navíc dány přesně a v práci je tak slučován Adobe Photoshop a Adobe Photoshop Elements, který má jiné rozhraní. Podstatným problémem ale je, zda na základě vyjmenování názvu studenty mohou skutečně vybrat vhodné programy pro porovnání. Pouhé jmenování názvů může být do značné míry ovlivněno programy dostupnými ve škole i sdělením názvů programu učitelem. Stačí se například několikrát při hodinách zmínit, že Adobe Photoshop je nejlepší a na rozdíl od tohoto programu bychom to v něm měli podstatně rychleji. Pokud chtěl autor zjišťovat alternativy na základě obliby, mohl se inspirovat např. servery poskytujícími katalogy SW, kde je četnost stažení uvedena. Samozřejmě i tato volba má svá negativa v podobě možné jiné

distribuční cesty. Podstatou však zůstává, že by se mělo jednat o kvalifikovaný výběr a ne výběr na základě jmenovaných místo žáky používaných editorů.

Problematické jsou i neaktuální verze použitých programů. Přesto, že práce byla odevzdána 30. června 2014, v práci je použit Adobe Photoshop Elements verze 11 a Zoner Photo Studio verze 15. Adobe však verzi 12 vydalo v září 2013 a Zoner verzi 16 v říjnu 2013. Argument uvedený v práci tedy obстоjí jen obtížně. Některá v práci uváděná fakta tak jsou již nepravdivá a zkreslení se objevuje i u cenového srovnání produktů, které se mezitím výrazně proměnilo. Staré verze programů nejde standardní cestou zakoupit.

Nehezky zpracovaná jsou i kritéria výběru programu. Jako selektivní se ukázaly pouze kritéria práce s vrstvami, cena a u jednoho produktu i absence pokročilých nástrojů. Nutno podotknout, že tento produkt je určen jako prohlížeč souborů nikoli jako fotoeditor, takže jeho zařazení do výběru nebylo zrovna vhodné a mohl být nahrazen např. programem XnView. I vhodnost testování práce s vrstvami je sporná. Autor vychází z milně představy, že fotoeditor musí být zároveň i výborným grafickým editorem např. pro grafické koláže a tvorbu dalších děl, kde se vrstvy velmi dobře využijí. I v profesionálních produktech je však běžné, že koláž či plakát vytvářím ve vektorovém editoru (např. Corel DRAW, Adobe Illustrator, InkScape, ...) a fotografie upravuji ve specializovaném bitmapovém editoru (Corel Photopaint, Adobe Photoshop, Gimp, ...). Výběr podpory vrstev a pokročilých nástrojů tedy spíše slouží k eliminaci nutnosti instalace a využívání více editorů a tím možná i k časové úspoře. Např. z pohledu podpory prohlížení, správy obrázků či hromadného zpracování nejsou editory porovnávány a tabulka porovnání je tak téměř zbytečná. Chybí i porovnání z hlediska požadavků vycházejících z činnosti žáků při předpokládaných hodinách. Problém jsem zaznamenal i s (ne)ověřitelností některých tvrzení a účelovým zkreslením některých faktů ve prospěch preferovaného programu (např. z pohledu podpory produktu).

Podstatně povedenější kapitolou je 4. kapitola rozpracovávající východiska a cíle výuky. Nejprve zmíním nedostatky a pak pozitiva. Jelikož se jedná o odbornou práci na pedagogické fakultě, je poněkud zcestné představovat strukturu a obsah deset let starého RVP v obecné rovině bez dalších komentářů formou parafrázování samotného dokumentu. Je to asi obdobné, jako kdyby student na automechanika u závěrečné zkoušky komisi vysvětloval, co to je šroubovák. Přejdu-li tuto skutečnost, je RVP představeno relativně dobře, stručně ale přesto uceleně. Velmi pěkně je proveden i úvod do představení funkce ŠVP. Jako poněkud vytržené z kontextu působí představení ŠVP jedné ze základních škol, které je převzatou částí bez komentářů a díky tomu by v takovéto podobě mělo být spíše v příloze.

Jako jeden z největších přínosů práce vidím prozkoumání možností využití programu Zoner Photo Studio (dále jen ZPS) ve výuce podle RVP. Autor se zde nezaměřil pouze na oblast informatiky, ale komplexně zpracoval všechny vzdělávací oblasti, klíčové kompetence a průřezová témata. Ke zjištěným faktům vždy doplnil možné náměty ve využití při výuce vedoucím k naplnění zmíněné oblasti, kompetence či tématu. Je pravdou, že v některých místech to spíše vypadá, jako by se autor za každou cenu snažil najít pro ZPS uplatnění, ale při celkovém pohledu zjištěné skutečnosti působí porovnání velice komplexně a profesionálně a nechybí ani polemika nad významem v RVP uváděných dat. Autor zde prokázal velký nadhled, který se v některých případech podařilo aplikovat do sady příkladů u jiných pak bohužel nikoli (např. téma licence a zdroje dat).

Stěžejní kapitolou měla být 5. kapitola představující vytvořenou sadu příkladů. Kapitola je, jako obdobně celá práce, zpracována velmi rozporuplně. Na jednu stranu autor představuje zajímavé příklady inspirované skutečnými problémy při zpracování fotografií s často velmi pěkným zadáním, na druhé straně jsou tu závažné nedostatky znemožňující jejich použití ve výuce. Nejen, že autor nedodržel pokyny k odevzdávání DP a v práci chybí zdrojový text v textovém editoru, který je dle vyhlášky proděkana pro studijní činnost požadován, veškerá zadání příkladů i vytvořené metodické listy jsou umístěny pouze v textu diplomové práce. Jediným elektronickým zdrojem je pak vložené PDF, jehož případná úprava a rozdělení jsou obtížné. Příklady často obsahují jen jeden obrázek k úpravě. Bez dodání dalšího obrázku učitelem tak nemůže docházet k fixaci či např. rozlišení, kdy daný nástroj použít. Chyba a použití konkrétního nástroje na navíc často v zadání. Vhodné by do série příkladů bylo proto alespoň zařadit sérii fotografií, které žáci mají vylepšit.

Příklady jsou doplněny o v zadání požadované metodické listy. Ty obsahují základní charakteristiku, cíle,

postup při využití a případné metodické poznámky a doporučení. Byla-li analýza RVP jedním z největších přínosů práce, druhým jsou právě zmíněné metodické poznámky a doporučení v kombinaci se zadáním příkladů. Poznámky jsou velice dobře zpracované a obsahují celou řadu účelných rad vycházejících z bohaté autorovy zkušenosti. Přínosné jsou i pro zkušené učitele. Relativně povedená je i formulace cílů dané úlohy. Musím však konstatovat, že s materiálem, který je učitelům předkládán se některých cílů nedá dosáhnout nebo je nelze považovat za dokončené. Z úpravy jedné fotografie např. nepoznám, kdy je úpravu vhodné provádět a jaké možnosti zvolit. Mnohem víc mi však vadí vyžadovaný postup řešení. Autor se vždy chybně spoléhá na to, že žáci vůbec nic nevědí, a doporučuje je nejprve zahrnout výkladem a ukázkou. To i u tak triviálních částí, jako je pohyb a zvětšení, který žáci znají již z jiných editorů. Zařazení výkladové části a ukázky nutně vede při dlouhodobé aplikaci k pasivitě žáků, kteří čekají jen na to, než jim učitel prozradí řešení, které poté zopakují. Zcela neodpovídající je pak časová dotace. Skutečně žákům zabere přiblížení čísla 10, ořez 15 a srovnání horizontu 10 minut? V příkladech mrlání časem pak můžeme pokračovat. Částečně mu snad zabráni jen dobře začleněné úkoly pro rychlé žáky. S ohledem na předpokládanou časovou dotaci se však často jedná jen o rozšíření pro převážnou většinu třídy.

Práce těží z celé řady zdrojů. Je však otázkou, zda na 5 vět jednoho odstavce je nutno využít celkem 10 zdrojů? Přitom k parafrázování několika stránek informujících o RVP byl použit zdroj jediný. Jako problém vidím i nepodložení některých zásadních tvrzení, které v práci mohou vyznít jako jasný fakt. Autor jinak ale správně rozlišuje doslovnou citaci od parafrázování. V seznamu literatury jsou zdroje uvedeny dle normy.

Práce nespĺňuje požadavky na formální zpracování. Občasné překlapy, nejednotnost psaní názvu nadpisů a číslování bodů nezačínající od jedničky by se dalo pochopit. Obtížně omluvitelná je však absence zdrojového textu textového editoru, která je vyžadovaná pokynem proděkana. Chybné je i formátování okrajů, které práci zbytečně roztahuje. U studenta informatiky by se dalo očekávat i správné naformátování záhlaví tak, aby bylo oddělené od zbytku textu a v celé práci jednotné. NA DVD chybí i jednotlivé metodické listy.

Zpracování práce trpí celou řadou chyb. Upřít však autorovi nelze podstatný přínos z pohledu analýzy RVP a tvorby nápaditých zadání vlastních úloh doplněných o vhodné fotografie. Škoda, že jich nebyl větší počet umožňující fixaci tematiky.

Vzhledem k uvedeným velmi významným problémům však i přes tato pozitiva musím navrhnout známku dobře.

Otázky:

1. Představte cenovou kalkulaci nákladů na jednotlivá porovnávaná řešení.
2. Kolik žáků a kolik učitelů se účastnilo průzkumu?
3. Kde jste zjistil, že „Emailového klienta přímo v počítači dnes již téměř nikdo nepoužívá“ a dále že „Adobe PS Elements 11 neobsahuje žádné zbytečné volby, které by uživatele zbytečně mätly“.
4. Je vhodné používat fotoeditor na tvorbu nástěnky a webových stránek?
5. Jak si představujete využití příkladů ve výuce? Z čeho jste vycházel při vytváření časové dotace?

Celkové hodnocení práce	☐ výborně	☐ velmi dobře	☒ dobře	☐ nevyhovující
-------------------------	-------------------------------	-----------------------------------	--	------------------------------------

Hodnocení vypracoval: Mgr. Tomáš Jakeš

16.8.2014

Datum

Podpis